

Our best friend has put her hand to our throat.

7 mnd. etter at transitt- og handelsavtalen mellom Nepal og India utløp, -og forsøkene på å få til en ny avtale strandet, -er konflikten stadig fastlåst.....

Vi har funnet det riktig å bruke en stor del av dette Hamro Patrika til informasjon om konflikten som kan få de alvorligste følger for Nepal. Innledningsartikkelen er mottatt fra Nepals ambassade i London :

IT IS NOT unusual for countries to attack each other. But our tragedy is that our oldest and closest friend is now attempting to strangle us.

The government of India is denying us petroleum products: thus bringing our transport and industries to a virtual standstill. We were already the world's fifth poorest nation — this is greatly worsening our situation.

It also means that, in our people's desperation for fuel for cooking, they are being forced to chop down our forests. This is not only bad for the ecology, but the dramatic decrease in forest means less to act as a water barrier. Which in turn worsens the threat of floods to neighbouring countries.

Why is India doing this to us?

Our two countries are tied together as close neighbours by geography, and an affinity of language, culture, race and religion.

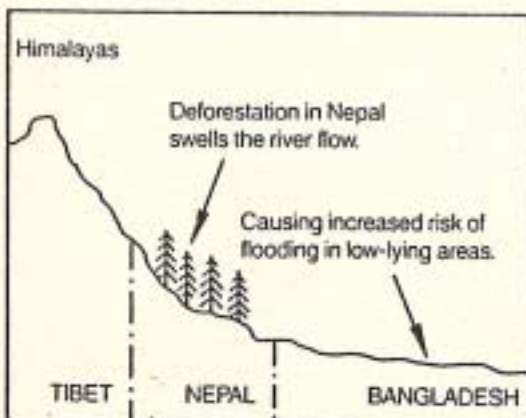
Kathmandu, before and after the blockade.

As countries, India and Nepal have been friends for centuries. Which was formalised in 1950, shortly after India became independent, by the signing of a treaty between us of Peace and Friendship. This treaty is still in force, but our present difficulties result from two treaties, one for trade and one for transit, which expired on March 23rd this year.

Normal practice in friendly interstate relations would have been to keep these treaties in force until new treaties had been negotiated.

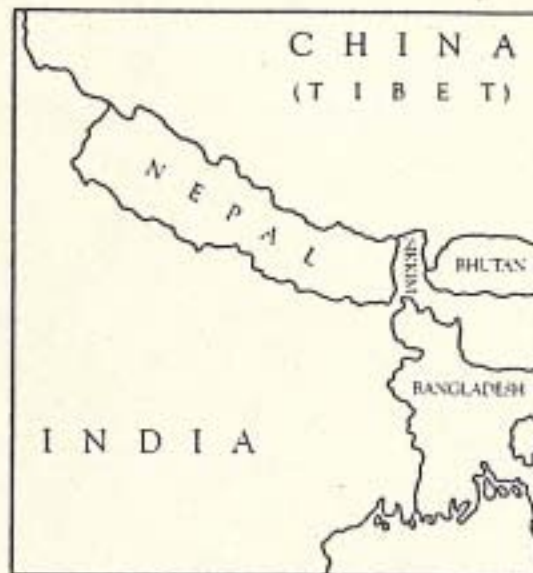
But, instead, without consultation, India closed 19 out of the 21 trading points (including 13 out of the 15 transit points) along the Indian-Nepalese border.

As Nepal is a land-locked country, international law gives us a right to adequate transit facilities. India claims we have this, but her use of deliberate bureaucratic go-slow procedures at the two remaining entry points means that very little transit traffic is getting through to us.

In addition, India has effectively stopped her own exports to us. Including even baby-food and medicines.

And she has placed a 145% customs duty on exports from Nepal to India which, of course, has virtually brought our exports to India to a standstill.

We believe the reason India is acting so harshly is not because of some minor disputes on our treaties, but because India wants to teach us a lesson.

What, then, have we done wrong?

In short, we have tried to function as an independent, sovereign nation.

We have followed a policy of peaceful co-existence and non-alignment (as India herself professes to do). In 1975, this led to our declaring Nepal a Zone of Peace, a proposition which has now been recognised by 108 countries of the world. However, India is yet to recognise it.

In conformity with an economic policy of protecting our independence, we have tried to diversify our trade so we would not be economically dependent on only one country. This has, of course, reduced our trade with India to less than half our total imports.

Accordingly, we have found new alternative suppliers of goods. Worse still, in India's eyes, we have entered into trade agreements with China, and bought from her items for our security requirements which for years we had repeatedly asked to buy from India, without receiving any response.

NEPAL

Evidently annoyed by this, India is now flexing the same muscles against us that she has increasingly used to intimidate many of her other near neighbours.

Yet the suffering she is inflicting on us contravenes all generally accepted norms of international behaviour.

Our most fervent desire is for India's authorities to call off their war of attrition against us, and for our two countries to resume their friendship.

Since the sudden closure of our border with India, we have repeatedly invited India to negotiate with us. We have set open-ended agendas, we have offered to meet either in Delhi or Kathmandu. We have submitted new draft treaties. We have stated our willingness to enter into frank discussions. But for weeks, months even, we did not even have our proposals acknowledged.

Then, eventually on June 16th — almost a full three months after the sudden shut-down on our mutual border — India wrote to us to inform us she was willing to talk. But she gave us no date, or venue, for these talks.

While this stalemate continues, the official Indian media are engaged in a propaganda campaign against Nepal. Yet India's independent media have published many articles sympathetic to Nepal. This demonstrates how close the peoples of our two countries have remained.

What we earnestly want to believe is that the government of India would genuinely like to restore the good relationships between our countries.

The proof of India's good-will in this would be for her to announce an early date to the commencement of negotiations. And, in the meantime, to restore supplies to us of petroleum products.

So far, she has done neither.

After a wait of many hours, a pitifully small ration of kerosene for cooking

It may suit India to prolong the agony our country is undergoing.

But as long as she does this, then we must all (the nations and press of the world) ask questions about India's ambitions in Asia.

Hva har Norge-Nepal foreningen gjort ?

Hva har Norge-Nepalforeningen gjort?

Styret sendte i sommer ut en pressemelding som forklarer bakgrunnen for og konsekvensene av konflikten.

Pressemeldingen ble imidlertid bare gjengitt i 2 av landets aviser, hhv "Dagen" og "Klassekampen", i den siste under overskrift: "India må fordømmes" (27.juni).

Indias ambassade, ved førstesekretær S.Rajagopalan svarte i "Klassekampen" på vår pressemelding som den hevder gir en feil fremstilling av saken: "Vil India knekke Nepal?"

Gjensvaret fra Norge-Nepalforeningen v/Erik Hoftun ble tatt inn som kronikk 14.aug, og har så vidt vi vet ikke ført til nye skritt fra den Indiske ambassadens side.

Det som vidre har skjedd på vår lille hjemlige arena er at noen av våre medlemmer i slutten av august tok initiativ til en mer aktiv innsats overfor norsk presse. Som alle

avislesere, radiolyttere og TV-tittere vet har journalistene, med noen få spredte unntak, fattet laber interesse for India-Nepalkonflikten. Dette er bakgrunnen for brevet til medlemmene 1.sept. der bl.a. Erik Hoftuns kronikk er gjengitt (Om å egge opp India) -og der vi ber om at flere engasjerer seg for å få konflikten inn i det norske media-bildet. Ta kontakt med styret, vi har bakgrunnsstoff til disposisjon.

India må fordømmes

DEN 23. MARS i år utløp avtalene om Handel og Transitt mellom Nepal og India.

Nye avtaler var på det nærmeste ferdig forhandlet. Fra Nepals side var det bare snakk om en siste finpuss og/eller en forlengelse av de eksisterende avtaler mens de avsluttende forhandlinger pågikk.

Isteden nektet India enhver forlengelse og var heller ikke interessert i videre forhandlinger før Nepal sa seg villig til betydelige innrømmelser — et krav Nepal stilte seg uforstående til. Parallelt iverksatte man fra offisielt hold i India en desinformasjonskampanje der formålet var å sverte Nepal og slik forsvare Indias standpunkt overfor verdensopinionen.

Konsekvensene var umiddelbare og svært alvorlige for Nepal:

— I praksis opphørte all han-

del med India nesten umiddelbart. I prinsippet holdt India åpen et par av grenseovergangene, og lovet å slippe gjennom i transitt livsviktige forsyninger, men i realiteten stanset også disse nesten helt opp som følge av bevisst trenering i alle ledd av den fra før omstendelige byråkratiske papirmølla.

— India har til nå vært Nepals desidert største handelspartner. Hele Nepals forbruk av drivstoff og andre oljeprodukter, foruten viktige matvarer og medisiner, kommer fra India. Denne handelen har på det nærmeste opphørt.

— Storst konsekvens har kanskje disse hendelsene hatt for alle innbyggerne i landets byer som er avhengige av parafin til matlagning. Alternativet er ved, et råstoff som blir stadig knappere i Nepal og hvis bruk fører til

katastrofal erosjon med tilhørende voldsomme flommer.

Forholdet mellom de to landene har i stadig økende grad vært preget av ensidig avhengighet. Dette gjenspeiles i utviklingen i Nepals handelsunderskudd overfor India som i årene fra 1975 til 1988 økte fra 356 til 3241 millioner nepalesiske rupee (1 nepalesisk rupee tilsvarer ca 25 norske øre).

Situasjonen er fortsatt like fastlåst. Norge—Nepal Foreningen finner det riktig å minne om hvilken vanskelig situasjon Nepal befinner seg i.

— Nepal/India må ikke bli glemt i media slik en rekke kroniske internasjonale konflikter lett blir etter at nyhetens interesse forsvinner selv om konflikten vedvarer.

— Verdensopinionens sympati er entydig på Nepals

side slik en rekke fordømmelser og aksjoner i Europa og USA har vist.

— Indias handlinger er på flere punkter klart i strid med internasjonale regler for mellomstatlig atferd. Også Norge bør derfor fordømme India.

— Nepal fortjener støtte i sin vanskelige situasjon — ikke minst med bakgrunn i sitt engasjement for en «Zone of Peace» i Himalaya-regionen formulert av Nepals kong Birendra. Dette initiativet støttes av mer enn 100 stater, deriblant Norge, men underkjennes fortsatt av India, selv om de fleste stormakter ellers viser sin klare støtte.

— Indias status som hovedsamarbeidsland for norsk bistand bør revurderes i lys av konflikten med Nepal.

ERIK HOFTUN

Norge-Nepal Foreningen

DEBATT

Vil India knekke Nepal?

I ETBREV publisert i Klassekampen den 27. juni 1989, forsøker man å framstille situasjonen som om India vil knekke Nepal gjennom en handelsblokkade. Sannheten er en helt annen.

Det unike forholdet som tradisjonelt eksisterer mellom Nepal og India går flere hundre år tilbake i tiden. Freds- og vennsapsavtalen fra 1950 var en viktig milepæl i så måte. Det er derfor man med beklagelse er vitne til et forsøk på å underminere denne avtalen fra Nepals side, siden India

konsekvent har handlet i henhold til avtalen som ble inngått.

Pålegg om toll på varer importert fra India er et eksempel på dette, og i strid med avtalen om fri handel mellom de to land. Før den indo-nepalske handels- og transittavtale løp ut, ba India om at tilleggstill pålagt indiske varer måtte fjernes. I oktober 1988 kom man til enighet med den nepale-

siske regjering om at denne tollene skulle fjernes, men det har ennå ikke skjedd. Den indiske regjering hadde således intet annet valg enn å begynne forhandlinger om en ny handels- og transittavtale.

Jeg vil også understreke at sammenbruddet i forhandlingene ikke førte til noen handelsboikott. India holder fortsatt følgende veier åpne: 1. To transittoverganger nær Calcutta havn — Raxaul og Jogbani, hvor 80–90 prosent av all last gikk igjennom, er fortsatt åpne. 2. Man nyter godt av de samme tjenester som før i Calcutta havn. 3. Transitt-ruter for handel med naboland som Bangladesh og Buthan er fortsatt åpne. 4. Nepal-Nepal transitt-ruter som går gjennom India er fortsatt åpne.

Selv ifølge FNs konvensjon angående sjølover, har ikke et innestengt land tilgang til mer enn én rute til sjøen. Som et resultat av Indias velvillige innstilling,

og omtanke for det nepalesiske folk, nyter Nepal godt av langt mer enn dette.

Tre har vært det viktigste brensel tradisjonelt sett, og spesielt blant bosetningene i Nepals fjellområder. Felling av trær i stor stil har sammenheng med grådige forretningsmenn og korruperte tjenestemenn, mer enn det faktiske behov for brensel. Enhver som viser en oppriktig interesse for problemet med fattigdom og de miljøproblemene som finnes, kan bare sterkt beklage at man i stedet for å finne

en løsning på det stadig økende problemet med borttøring av skogen, forsøker å legge skylden på den påståtte indiske handelsblokaden.

For land som India og Nepal med en langtrekkende grense (1700 km), vil handel og transitt være uløselig knyttet til hverandre.

En rekke handelsfordeler som er gitt Nepal har vært svært misbrukt til å smugle varer inn i India, da fortrinnsvis luksusartikler fra et tredje land, noe som har en svært uheldig effekt på

indisk økonomi. India vil derfor gjerne forhandle seg fram til en enkelt handels- og transittavtale som den som eksisterte før 1978.

India har gjentatt sit ønske om å starte forhandlingene med Nepal, og avventer nå et konkret svar fra Hans Majestetets regjering i Nepal. Å egge opp India er i alle fall knapt en god løsning på fjellandets alvorlige problemer.

S. RAJAGOPALAN
Førstesekretær ved
Indias ambassade

DEBATT

I et innlegg på debattsida i Klassekampen den 14. juli 1989 forsøker førstesekretær Rajagopalan ved Indias ambassade å tilbakevise Norge-Nepal Foreningens pressemelding om situasjonen mellom Nepal og India. Foreningen noterer seg at pressemeldinga «egget opp India», og Erik Hoftun benytter samtidig anledningen til å tilbakevise ambassadens motinnlegg punkt for punkt og dessuten påvise hvordan innlegget gjennomsyres av Indias paternalistiske «vi vet bedre»-holdning overfor sine små nabostater.

Om å «egge opp India»

1. Ambassaden har rett i at det har eksistert et unikt forhold mellom Nepal og India, og at Freds- og Vennskapsavtalen fra 1950 var en viktig milepæl – for Indias vedkommende. Avtalen var i all hovedsak en videreføring av de avtaler den britiske Raj ved makten hadde påtvunget Nepal for Indias frigjøring. India overtok med andre ord kolonimakten Storbritannias rolle overfor Nepal. Så enkelt er det å skifte rolle fra koloni til kolonialist ...

Nepal var på dette tidspunkt knapt å regne for en egen stat og var i hvert fall ingen likeverdig forhand-

lingspartner overfor sin mektige nabo i syd. Avtalen bærer da også klart preg av diktat. Den favoriserer India og behandler Nepal nærmest som et indisk protektorat. I mellomtiden har Nepal vokst seg frem til en moderne nasjonalstat med en voksende indre økonomi og produksjon og klart endrede behov for samhandling med andre stater. Likevel har India tviholdt på «venn-skapsavtalen».

2. I oktober 1988 var separerte nye avtaler om Handel og Transitt allerede parafert – og Nepal så det

som en selvfølge at disse ville bli ratifisert og tre i kraft ved de eksisterende avtalenes utløp. (De eksisterende avtaler var inngått med den utvalgte favorittpartnerringen

som forøvrig hadde en atskillig mer vennligsinnet holdning til Nepal, en holdning som fortsatt finnes i India. Indiske aviser har flere ganger trykket kritiske innlegg om regjeringens opptreden i Nepal-konflikten.) Først etter dette stilte India en rekke nye krav som for Nepal kom helt uventet og var totalt uakseptable. Ambassadens fremstilling av saksforløpet er mao. feil-

aktig og ett av mange eksempler på den offisielle indiske desinformasjonskampanjen som har pågått det siste halvåret. Andre eksempler på slik desinformasjon er de rykter som indisk radio har satt ut om at nepalesiske myndigheter har forfulgt og trakassert indiske statsborgere i Nepal. Påstanden om at slik systematisk forfølgelse finner sted er rent oppspinn som selv de samme indiske statsborgere tilbakeviser. Ryktene har imidlertid resultert i hva India ønsket, nemlig at indisk turisme til Nepal nærmest har opphørt. Denne turismen har til nå vært en av de få kilder til indisk valuta nepal har hatt for å rette opp sitt handelsunderskudd overfor India.

3. Man nyter godt av de samme transitt-tjenester i Calcutta havn som tidligere — ja, men India har gjentatte ganger truet med at også disse vil opphøre — det betyr at man har nevnt konkrete datoer.

Nepal-Nepal transitt-ruter gjennom India fungerer i praksis heller ikke, noe Nepal er helt avhengig av pga. manglende veier inne i landet.

India har til og med stan-

set og trenert oljeleveranser fra tredje land på grensen til Nepal. Disse leveransene har vært livsviktige for å holde det nepalesiske samfunn i gang.

4. India har — i hvert fall ikke overfor den nepalesiske regjering — fremmet eller «gjentatt» et eneste konkret forslag til nye forhandlinger. Tvertimot har de avvist og overhørt gjentatte desperate forsøk fra Nepal på å gjenoppta forhandlinger. I mellomtiden har isteden India sittet på gjerdet og latt Nepal gli videre inn i økonomisk krise, alt mens offisielle indiske kilder ufortrødent fortsetter sin propagandakrig hvor all skyld for den oppståtte situasjon skyves over på Nepal.

5. At den indiske ambassade offisielt uttaler at Nepals enorme avskognings- og erosjonsproblemer skyldes «grådige forretningsmenn og korruperte tjenestemenn mer enn det faktiske behov for brensel» er jo i seg selv et bevis på hvordan India blander seg inn i sine nabolands indre anliggender. Det er en uforskammet og respektløs påstand som faller på sin egen urimelighet.

Man kan lett tenke seg den indiske indignasjon om tilsvarende anklager hadde vært fremsatt overfor India.

6. India begrunner sitt ønske om kontroll med transitt til Nepal med at luksusvarer fra tredje land smugles fra Nepal til India. At slik smugling finner sted betviles ikke. Men dette gir på ingen måte India rett til innblanding i Nepals handel med tredje land. Nepal har i et slikt tilfelle all internasjonal lovgivning på sin side. Hvis India ser på smuglingen som et problem bør dette tas opp med Nepal *uavhengig av forhandlinger om transitt*. Forøvrig fristes man til å påpeke at smugling mellom to land også forutsetter en mottaker og et svart marked for omsetning av smuglervarer i *det landet smuglingen skjer til*. Kanskje India snarere enn å angripe Nepal bør gå litt i seg selv?

Norge-Nepal Foreningen kan bare gjenta at Norge må fordømme India i lys av ovenstående, og at *Indias status som samarbeidsland for norsk bistand bør revideres etter konflikten med Nepal*.

Et lite land som Norge kan bare vise avsky overfor en stormakt som India som i kraft av sin styrke respektløst og uten hensyn til gjeldende internasjonal rett eller internasjonal opinion, forårsaker økonomisk krise og nød i et lite og fredelig naboland.

ERIK HOFTUN

"PRESSE- KLIPP"

Fra
India og
Nepal

"The common people in Nepal do have this perception that India has been far too harsh on our country."

KAMAL THAPA
Minister of Communications, Nepal

Konflikten sett fra Nepals side:
(Sammendrag fra "Rising Nepal"(R.N.)
mai 1989.)

Nepal er villig til å gjenoppta forhandlingene, men står fast på sin innstilling om gjensidig respekt for integritet og uavhengighet, - er også parat til å forhandle om Freds-vennskapsavtalen av 1950.

R.N. siterer en indiske avisen The Telegraph som kaller Indias holdning imperialistisk, og henviser til Indias initiativ for ca 35 år siden til "Non-aligned Movement" basert på likhet mellom stater.

Det refereres videre til møte på Sri Lanka som støtter Nepals motstand mot Indias press ("bullying neighbour") og henvises til situasjonen på Sri Lanka med indiske soldater som trussel mot deres suverenitet.

"Both countries were benefitting from the bilateral arrangements. People here are very sad at the unfortunate development."

KIRTI NIDHI BISTA
Former prime minister of Nepal

En resolusjon fra Canadiske Venner av Nepal uttrykker sympati for Nepal og stempler Indias holdning som usivilisert og umoralsk. En resolusjon fra USA's kongress ber India stoppe blokkaden av Nepal.

R.N. refererer en indisk avis som sier: "Start forhandlinger, det er uverdigg av et stort land som India å prøve å tvinge Nepal i kne". Nepals utenriksminister sier at økonomiske forbindelser med andre land er ønskelig.

"It is true India has done a lot for Nepal. But it has never helped us build an industrial base of our own."

BINOD KUMAR CHAUDHARY
Chairman (Industry), Federation of
Nepal Chamber of Commerce and
Industries

Det siteres reaksjoner fra USA på den indiske blokade av Nepal som umodent diplomati.

Det registreres at Finland-Nepal-foreningen har uttrykt beklagelse over det anstrengte forholdet mellom India og Nepal.

Det pekes på faren for at Rajib Gandhi vil tape popularitet ved valget i slutten av -89 hvis ikke konflikten med Nepal bringes til opphør. Nepal vinner sympati i andre land.

R.N. tilbakeviser påstandene i indiske regjeringskontrollerte aviser og media om sjikane av indere i Nepal, avskjedigelse av indiske lærere etc.

"I have been Nepal's ambassador to several countries in Europe and they too had work permit systems for foreigners."

BIHIM BAHADUR PANDEY
Former ambassador to India

Nepalske studenter på Filipinene har demonstrert mot India, men den indiske ambassaden nektet å motta resolusjon.

Den franske, tidl. minister Herzog beklager konflikten og oppfordrer til foreløpig forlengelse av den avtalen som utløp 23. mars. Han krever respekt for Nepals integritet og siterer Indira Gandhi:

"Det er i vår interesse at våre naboer er sterke og stabile, og vi vil hjelpe dem".

"The Indian press reporting on the present situation in Nepal has been like propaganda pamphlets printed in South Block."

VIJAY K. PANDEY
Nepal TV anchorman

Konflikten sett fra Indias side:

Den indiske ambassaden i Oslo utga i mai en spesial-bulletin som gjengir den indiske utenriksministers erklæring til parlamentet 26. april. Bulletinen regner opp alt hva India har gjort for Nepal gjennom årene, og alle de fordeler nepalesere nyter godt av i India. Det innrømmes

imidlertid at de økonomiske forbindelsene mellom de to land har hatt en tendens til å bli dominert av India, men at dette kanskje var uunngåelig. Nå blir 150 000 indere i Nepal diskriminert, mens 3 - 5 millioner nepalesere i India nyter fulle borgerrettigheter, - og enda alvorligere, - fra april 87 må også indere ha arbeidstillatelse i Nepal på linje med andre utlendinger.

"There seems to have been a deliberate scare campaign in the Indian press aimed at scaring away tourists and Indians from Nepal."

MOHAMMED MOHSIN
Minister of Tourism, Nepal

Handels-og transittavtalen som utløp 23 mars -89 inneholdt preferanse for Nepals eksport og transitt handel med tredjeland. Nå som avtalen er utløpt har India strengt tatt ingen legale forpliktelser overfor Nepal på dette området, ettersom India verken har ratifisert "International Convention of Transit Trade for Landlocked Countries, eller UN Convention on the Law of the Sea.

I 1987 endret Nepal tollbestemmelsene for indiske varer slik at Indias eksport til Nepal falt til det halve. India ønsker å komme tilbake til en samlet avtale om handel og transitt slik de hadde før 1978, og hevder at transittavtalen som utløp 23.mars ble misbrukt av nepalesere til utstrakt smugling. Nepal får all skyld for at avtalen ikke er blitt fornyet.

"Whether our relations with China have improved or not is immaterial. We can never be as close to China as to India."

KISHORE PANDEY
Vice-President, Hotel del Annapurna,
Kathmandu

Klipp fra indiske aviser:

The Sunday Observer 7.5.-89:

Starten på den diplomatiske "deadlock" mellom de to land går tilbake til sept.-88 da det fra indisk

side ble påstått at to kontrakter for et flodprosjekt hhv. papirmølle ble gitt urettmessig til kinesiske firmaer og ikke til et indisk og et italiensk firma som anbefalt av Rajib Gandhi. Asian Development Bank forsvarer imidlertid avgjørelsen. India kritiserer vidre Nepals våpenkjøp i Kina. Kilder siteres også på at RAW (Research and Intelligence Wing)- agenter fra India har startet "støvsuging" av anti-indiske holdninger i Nepal.

The Times 11.5.-89 :

Konflikten India-Nepal føyer seg inn i mønsteret med at India innsirkles av problematiske naboer. Det sammenliknes med forholdene i Bhutan som viser økende selvfølelse overfor India. Indiske arbeidere utgjør nesten 80% av arbeidsstokken i Bhutan. Etter utløpt kontrakt unnlater de ofte å vende tilbake til India, men starter agitasjon i landet og infiltrerer ved å skaffe seg Bhutansk statsborgerskap. Dette ska per sosial uro. Den indisk-bhutanske handels- og transittavtale står nå for tur til fornyelse og har mange av de samme elementer i seg som India- Nepal avtalen. India henviser til en avtale fra 1949 som begrenser Bhutans handlefrihet overfor andre land (spes. Kina.)

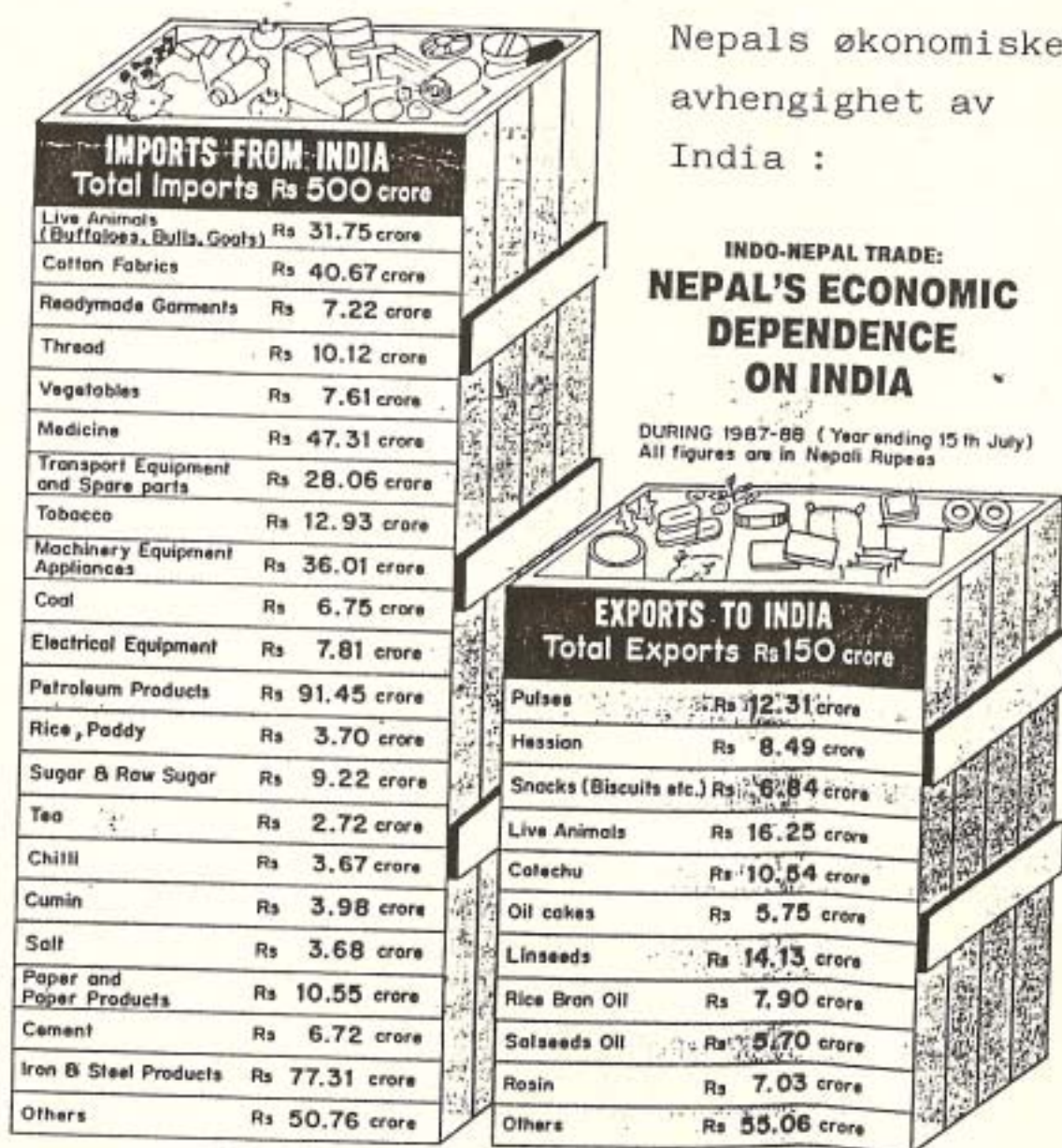
India Today 15.5.-89:

Tidsskriftet beskriver Kathmandu som en beleiret by i krise. Indiske turister uteblir og anti-indiske

stemninger kan føles. Nepal hevder at preferanseavtalen fra 1950 må ansees for foreldet. India irriterer seg over nepalsk våpenkjøp i Kina, - over at det kreves identitetskort og arbeidstillatelse for utlendinger (dvs. indere), og over ekstratollen på visse luksusvarer.

Det konstateres at Nepal ikke bare er "land-locked" men faktisk "India-locked". Det vil ikke lengre kunne bli det gode åpne forhold mellom India og Nepal, - "India will continue acting tough".

I.T.

Nepals Historie sett fra Kathmandu

Hva er Nepals historie?

Det er ikke så mange historiebøker til salgs i Kathmandu, men de som finnes er ofte vel verdt å lese. Med visse unntak, byr de på svært forskjellig lesning fra det en historiestudent på Blindern forbinder med faget.

Beskrivelsen av landets historie begynner ofte med den velkjente beretningen om hvordan "Nepal" dalen ble til: "Fra nord kom buddhisthelgenen Manjusri og fant en stor og vakker innsjø i Himalayas fjellheim. Han sto på en liten øy der det vokste en lotusplante, og så utover sjøen. Med et sverdslag klarte han å kutte en kløft i fjella så stor at alt vannet kunne renne ut. Slik ble Kathmandudalen til. På den hellige grunnen der Manjusri sto, ble Buddhist-stupaen Swayambunath bygd".

Denne fortellingen slår to fluer i ett smekk. Den forklarer både hvordan dalen ble til geologisk og hvordan buddhismen bokstavelig talt fikk

ILL. NAGINA MALLA

fotfeste der. Fra et historisk perspektiv er nå grunnen lagt, slik at fortellingen kan fortsette til alle kongene som regjerte i dalen, og hvordan disse stadig fikk besøk av hellige menn og guder. Etter en stund kommer krigerkongen Pritvi Narayan Shah inn i bildet, han som samlet småkongedømmene i fjella til et stort rike. Her skapte han det som er dagens Nepal, men som en av Vishnus mange skikkelser, utførte han bare det som alltid hadde vært den guddommelige plan. På denne tiden var Nepal så sterkt at det til og med kunne utfordre britenes posisjon i sør. De tapre fjellscladene var på god vei til å skape et stort rike som strakte seg fra Kashmir til Bhutan og fra Tibets høyslette til Ganges bredder. Men så fulgte en rekke med udugelige ledere, og Nepal skrumpet inn til en brøkdel av hva det egentlig skulle ha vært. Deretter fulgte landets mørke år under Rana-familiens terrorvelde. Shah-kongene, de egentlige herskerne, satt i husarrest og folket ble utbyttet. Men så etter revolusjonen i 1951 har Nepal opplevet en ny vår. Kongen er igjen blitt landets leder, og sammen med folket arbeider han med å utvikle landet til en moderne velferdsstat. ...

Det er ikke bare i historiebøkene en møter en slik fremstilling. Beskrivelsene av Nepals fordums storhetstid går igjen også hos muntlige kilder. Dette er til tider frustrerende for en vestlig historiestudent som er avhengig av å bruke in-

tervjuer for å skrive sin hovedoppgave. Etter flere års innføring i metodisk kildebruk og et kritisk historiesyn, blir en konfrontert med en helt annen virkelighet. Selv noen av Nepals fremste akademikere presenterer denne tilsynelatende merkelige blandingen av legender og religiøse myter som landets historie. Når det gjelder de siste 30 til 40 år, viser de ofte bare til egen hukommelse og erfaring. Et vanlig utsagn er: "Vi vet jo godt hva som skjedde på den tiden. Vi kan fortelle deg hva du bør skrive i oppgaven din."

Men ser en nærmere på egne tradisjoner er kanskje ikke det historiesynet som nepali-akademikere legger for dagen så merkelig likevel. Selv lærebøker i norsk historie som er skrevet i 30-åra bærer noe av Snorres ånd. Det som skjedde på Eidsvold i 1814 blir fremstilt som den direkte fortsettelsen av Norges storhetstid i tidlig middelalder. I mellomkrigstidens Norge ble dette akseptert som en historisk sannhet.

Til syvende og sist er kanskje den objektive historieskriving en illusjon. Kunnskap om fortiden er alltid ment å fylle et behov. I Nepal er mye av historien skrevet for å bygge opp under en nasjonal identitet og stolthet. Det er et fattig og lite land som ikke tar sin politiske selvstendighet for gitt - akkurat som Norge i mellomkrigstiden.

Martin Hoftun

En kvinne med makt i Nepal

TOVE GRAVDAL/
KIRKENS NØDHJELPS
PRESSETJENESTE

— Når en mann tjener penger, bruker han 50 prosent på sin familie. Når en kvinne tjener penger, går 80 prosent til familiens velferd. Kvinner er vant til å tenke på andre, i u-hjelp er de derfor bedre beslutningstagere.

Denne kraftsalven kommer naturlig nok fra en kvinne, fra en av de få som er beslutningstager i u-landet Nepal. Inu Aryal er nestsjef for Det Lutherske Verdensforbunds hjelpearbeide (LWS) i dette fjelllandet mellom India og Kina. Hun har vært i Norge for å pleie samarbeidet med Kirkens Nødhjelp.

— Hvis du utdanner en kvinne, utdanner du hele familien, fortsetter hun. Har selv hovedfag i økonomi fra Nepal og USA. — Jeg er heldig, har alltid fått støtte fra mann og familie. Men jeg har kommet dit jeg er også fordi jeg aldri har motsatt meg tradisjonen. Det er jeg som har ansvaret for husarbeidet hjemme hos oss, smiler Inu Aryal.

Med kontor i Nepals hovedstad Kathmandu driver LWS et utstrakt hjelpearbeide. Kirkens Nødhjelp støtter prosjekter som omfatter å skaffe drikkevann til 18 000 mennesker, utdanning til kvinner, trær til avskogede områder og småindustri til tradisjonelle bondesamfunn. Etter jordskjelvet i Øst-Nepal ifjor har dessuten LWS gjenoppbygget 117 skoler.

Knapt noe land i verden har fått så mye penger til utvikling som Nepal. Likevel er det fortsatt et av verdens fattigste. Inu Aryal peker på flere grunner til det.

— Hittil har det meste av u-hjelpen til Nepal blitt kanalisert gjennom myndighetene i landet. De har ikke vært

flinke nok til å få hjelpen ut private organisasjoner er mer effektive og også mer opptatt av at de som får hjelp, skal delta i utviklingen. Dessuten er jo Nepal et fjelland som har store transportproblemer.

Inu Aryal hevder videre at de mange organisasjonene som driver u-hjelp i Nepal, bør samarbeide bedre. — Noen gir ut gratis medisiner, klær og varer; det ødelegger for oss andre som vil at folk skal betale for seg, i stedet for å bli passive mottagere av hjelp fra andre.

36 prosent av Nepals befolkning er analfabeter. Prosenten er høyere blant kvinner, og i et land der 90 prosent lever på en vanskelig tilgjengelig landsbygd, er grunnlaget for politisk demokrati ganske spinkelt.

— Folk på landsbygden mangler alt, og er lite opptatt av politikk, sier Inu Aryal. Det er helst Kathmandu som berøres av den indiske handelsboikotten som har lammet Nepal siden 23. mars i år. Uten kyststripe er Nepal helt avhengig av import gjennom India — nå har 13 av 15 grensepasseringer vært stengt i flere måneder.

— Jeg trodde vi kunne greie oss uten India; maksimum én måned. Nå har det gått over tre, og det ser ut til at Nepal er i stand til å stå på egne ben, sier Inu.

Med en thika til-konsentrasjon og pynt i pannen er Inu Aryal et sjeldent innslag i den norske sommeren. Siden 1985 har hun jobbet i LWS, der hun har 125 ansatte under seg, og hennes beslutninger omfatter nærmere 100 000 mennesker. — Kvinnene i verdenssamfunnet spiller en sentral rolle, men de er ikke blitt økonomisk verdsatt for jobben de gjør, avslutter Inu Aryal, kvinne med makt i u-landet Nepal.

Vi gjengir dette korte utdraget av Amnesty's rapport i trygg forvisning om at våre lesere vet å sette opplysningene i det nødvendige perspektiv. Uten på noen måte å trekke rapporten i tvil må man kunne hevde at Nepal tross alt er et av de tryggeste og fredligste områder i Asia. Dette blir ikke mindre klart om man studerer Amnesty's rapporter fra Nepals aller nærmeste nabo-stater.

amnesty^{DN} international om Nepal...

Amnesty International (AI) ga i 1987 ut en rapport om brudd på menneskerettighetene i Nepal. Foruten å beskrive enkelt-tilfeller peker rapporten på forhold i Nepal som i følge AI kan sees i sammenheng med de brudd på menneskerettighetene som finner sted.

Antallet samvittighetsfanger i nepalske fengsler er vanskelig å fastsette. AI mener imidlertid å ha dekning for å kunne hevde at det til enhver tid finnes minst 100 politiske fanger i fengslene, de fleste av disse samvittighetsfanger.

I tillegg til å dokumentere fengsling på bakgrunn av politisk overbevisning, beskriver rapporten religiøs forfølgelse, tortur og mishandling i fengslene, "forsvinninger" og bruk av dødsstraff.

POLITISKE FANGER

Organisering av politiske partier er forbudt ved lov i Nepal. Reaksjoner mot opposisjonsgrupper som driver aktivt politisk arbeid har variert over tid, og også mellom forskjellige deler av landet, avhengig av hvordan de lokale myndighetene tolker loven.

Public Security Act (PSA) fra 1961 gir mulighet til å holde politiske fanger og andre samvittighetsfanger fengslet uten formell rettergang i opptil 9 mnd. på bakgrunn av å ha "forstyrret lov og orden". Forvaringen kan utvides til max. 3 år. I Rapporten vises det imidlertid til at mange har blitt holdt i forvaring mye lenger tid enn dette.

Under PSA er rettsapparatet ekskludert fra å vurdere arrestorderen. Av denne, og en rekke andre årsaker bestrider PSA internasjonalt godkjente rettslige standarder.

"Forræderi-loven", kjent i Nepal som "Raj Kaj" åpner for å fengsle personer som setter spørsmålstegn ved det rådende politiske system. Maksimumsstraff under denne loven er 3 år, - som følge av å ha handlet "nedsettende overfor kongen". Lokale tjenestemenn fungerer både som anklagere og dommere. Dette umuliggjør en upartisk høring av den anklagede og står i klar motsetning til internasjonalt aksepterte normer. De som arresteres under "Raj Kaj" forblir som regel i fengselet i ett år eller mer før domsforhandlinger finner sted.

TORTUR

Bruk av tortur for å presse fram tilståelser fra mistenkte rapporteres å være vanlig. AI kjenner til to tilfelle i de senere år (før -87) der fanger døde som følge av tortur.

"FORSVUNNE FANGER"

Flere personer arrestert i 1985 er rapportert "forsvunnet". Alle forsøk fra familie på å finne fram til de arresterte er blitt avvist, og myndighetene har fullstendig nektet for at arrestasjonene har funnet sted til tross for en rekke vitner til disse.

DØDSSTRAFF

I 1985 ble dødsstraffen gjeninnført i Nepal etter å ha vært avskaffet siden 1945.

I løpet av de siste årene har AI rettet en rekke henvendelser til

den nepalske regjering om å foreta endringer i landets lovverk i overensstemmelse med internasjonale normer som fremmer og beskytter primære menneskerettigheter. Forslagene fra AI inkluderer bl.a. løslatelse av alle samvittighetsfanger, revidering av lovverket slik at dette bedre samsvarer med internasjonale normer, undersøkelser av påstandene om tortur og forsvinninger, samt fastsettelse av straff for de ansvarlige.

Det fremgår ikke av rapporten om Nepals myndigheter noen gang har svart på henvendelsene.

H.A.

Amnesty International:
Nepal, a pattern of human rights violations.

AI Index: ASA/31/08/87

ISBN: 0 86210 134 4

Foreningens vår-møter

På medlemsmøtet 26. april presenterte Hem Gurung et utviklingsprosjekt han selv har tatt initiativ til i sine hjemtrakter vest for Pokhara. Prosjektet drives med støtte fra Utviklingsfondet FIVH, men er i sin helhet styrt lokalt av de involverte.

Prosjektet omfatter ca 2500 personer i 13 landsbyer. Det satses spesielt på kvinnene, det stabile element i landsbyene der en stor del av mennene ofte er bortreist på arbeid, eks som Ghurka-soldater. Bare 13% av kvinnene (26% av menn) kan i dag lese og skrive. Nå tilbys de voksenopplæring i 8 nyopprettede skoler. Prosjektet dekker lærerlønn og undervisningsmateriell, og utgir dessuten en månedsavis med lokale nyheter.

Nepalsk-musikalsk innslag v/ Hem med familie og venner, samt Jan Borring på eksotisk belginstrument vakte stor lykke.

D.N.

NORGE - NEPALFORENINGEN

JAN ERIK STUDBRØD

NEPAL'S BRUK AV
**LOKALE
ENERGI-RESSURSER**

Den praktiske utøvelse av de lokale flom- og vannressursene
hendes forbruk og de til utvinnings- og utnyttelsesplaner?

Torsdag 25.mai kl.20
Stad: for Natur- og Miljø
Norgesveien 20, 0404 Oslo (uten bil) eller på busstasjonen

På medlemsmøtet 25.mai hadde vi invitert Jan Erik Studbrød til å presentere et forskningsprosjekt han selv hadde deltatt i, innen feltet "tropisk naturforvaltning".

Med eksempler fra et område ved den kjente Chitwan nasjonalpark i Terai belyste han hvilken rolle skogen spiller som energiresurs for landsbybefolkningen i området.

Det vitenskapelige arbeidet går bl. a. ut på detaljert å kartlegge bruken av skogen, så å si treslag for treslag, studere gjenvekst og følger av overbeskatning, og gjennom dette finne ut hvordan ressursene best kan sikres i det lange løp.

D.N.

HUSK

-Årsmøte

18. oct.

- "NEWARENE"

-Valg etc.

Innkalling sendes
uke 40.

Åpne medlemsmøter har også vært langt under det man skulle ønske i en forening med ca 150 medlemmer. På siste møte kom det faktisk ingen utenom styret, tilreisende foredragshoder fra Stokke, og to av hans medbragte venner.

Styret tar selvfølgelig dette som et signal om at noe er i veien, -men hva?

Vanskeligheten med å få folk til å påta seg verv, jobbe med avisa osv gir inntrykk av at våre medlemmer stort sett er ganske opptatt på mange andre hold. Men er de så opptatt at de ikke rekker et par møter i semesteret?

- Eller er det møtetemaene som ikke fanger interesse? -Og hva med behovet for sosial kontakt med andre Nepal-interesserte?

- Eller gikk møteannonsene rett og slett hus forbi?

Vårens to medlemsmøter ble annonsert i forrige nr. av Hamro Patrika, ca en mnd før det siste av møtene. Vi regnet med at man noterte seg datoene og at det ikke skulle være nødvendig for styret å bruke tid og porto på en ny runde med møteinnbydelser så kort tid etter. (Dessuten ble det spredt plakater og rykket inn avisannonse). Vi har antakelig tatt feil.

Resultatet er ihvertfall at det store flertall av foreningens medlemmer har hatt minimal kontakt med foreningen det siste året, og lite igjen for kontingenten sin.

Det nærmer seg årsmøtet, og det er tid for å se litt tilbake på foreningens liv og virke i perioden som er gått...

Usikre som vi var på hva foreningen egentlig ønsket å være, prøvet vi styret i vinter å henvende oss til medlemmene for å hente fram synspunkter på dette og lokke fram skjulte initiativer. - Dette også fordi vi innså at det var visse grenser for hva vi som styre kunne greie å trekke i gang og opprettholde av aktivitet om vi var aldri så sikre på hva vi ville, - om vi ikke fant noen respons hos medlemmene.

Responser på henvendelsen var heller mager. Frammøtet på vårens to

Slik situasjonen er tror vi i styret at det er riktig å satse mer på Hamro Patrika, dvs at flere av styremedlemmene trekkes med i redaksjonen, om nødvendig på bekostning av noen av medlemsmøtene. Avisa er jo dessuten den eneste kontakt vi har med medlemmer utenfor Oslo.

Vi har allerede redusert møteprogrammet denne høsten, men håper å kunne komme desto sterkere igjen på årsmøtet 18.oktober.

Da står bl.a. "Newarene" på programmet, - men mer om dette i egen møteinnkallelse rundt månedsskiftet.

DN

Norge-Nepalforeningen

Postboks 1278 Vika
0111 Oslo 1

Postgirokonto:
4 2 0 2 4 3 8

Medlemskontingent

Enkeltmedlemmer kr.50,-
Familier kr.75,-

Kassereren minner igjen om at mange ennå ikke har betalt for 1989.

Er du i tvil, ta kontakt med kasserer.

Erik Hoftun

Tlf (02) 44 94 70

"Hamro Patrika"

Red. for dette nr.

Dag Norling

Vi regner med at våre medlemmer også er interesserte i hva som foregår i "tilgrensende fjelltrakter" :

Den norske TIBET-komité

Den norske Tibet-komite vil arrangere "Tibets dag" i Oslo Rådhus (Turistinformasjonscenteret)

Lørdag 7.okt. Mellom kl.10 og 18 vil det bli holdt en rekke foredrag, og bli vist filmer og folkedans. Det blir salg av bøker mm, og kafeteria med tibetansk mat. Mer detaljert program vil bli oppslått på stedet og på plakater rundt i byen.

En Tibet-fotoutstilling blir åpnet samme sted allerede 3.okt.kl.14. Den vil henge i Rådhuset fram til 16.okt. og fra 18.okt bli flyttet til Deichmann for ennå to uker. Kunstindustrimuseet i Oslo vil 14.okt. Åpne en utstilling, -den største mønstring i vesten til nå, -av antikke tibetanske tepper.